

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

จากการอภิปรายผลการศึกษาดำเนินชีวิตประจำวันในสถานที่ทำงานและนอกสถานที่ทำงานของแรงงานพม่าในจังหวัดอีสานนครของภาคอีสาน ซึ่งได้อภิปรายผลในบทที่ 4 มาแล้วนั้น ผู้ศึกษาได้นำผลการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาแบบอุปนัย (Analytic Induction) คือการตีความ สร้างข้อสรุปข้อมูลจากปรากฏการณ์ที่สังเกต สัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสนทนากลุ่มแบบเจาะจง (Focus Group) รวมถึงการวิเคราะห์โดยการจัดหมวดหมู่ จำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) การวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูล (Constant Comparison) การนำข้อมูลมาเปรียบเทียบ การสร้างข้อสรุปบรรยาย แผนภาพ แผนภูมิ และตารางสรุปข้อมูล ผู้ศึกษาได้สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 ผลการศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลแรงงานอพยพพม่า

ผลจากการศึกษา พบว่า แรงงานพม่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และเพศชาย อย่างละเท่าๆกัน คือ 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50 มีอายุระหว่าง 25-34 ปี มากที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมามีอายุระหว่าง 15-24 ปี และระหว่าง 45-55 ปี จำนวนอย่างละ 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 มีสัญชาติเป็นชาวพม่ามากที่สุด จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.67 พักอาศัยอยู่ในพื้นที่โรงงานมากที่สุด จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 86.66 รองลงมาพักอาศัยอยู่กับนายจ้าง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 มีใบอนุญาตในการทำงานมากที่สุด จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.66 รองลงมามีสัญชาติไม่ได้จึงไม่มีใบอนุญาต จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.66 การใช้ภาษาไทย แรงงานพม่าจำนวนมากที่สุดไม่สามารถ พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยได้ จำนวน 22 คน คิดเป็น ร้อยละ 73.33 รองลงมาพูดภาษาไทยได้ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 ลักษณะงานที่ทำแรงงานพม่าจำนวนมากที่สุดคือทำงานเป็นผู้ทอวน จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รายได้ต่อวัน แรงงานพม่าจำนวนมากที่สุด คือ ได้รับค่าแรงวันละ 170 บาท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 รองลงมาได้รับค่าแรง วันละ 200 บาท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 63.33 รายจ่ายต่อวัน แรงงานพม่าจำนวนมากที่สุด คือ มีรายจ่ายต่อวัน วันละ 0-50 บาท จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมามีรายจ่ายวันละ 51-100 บาท จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 ระยะเวลาที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย แรงงานพม่าเข้ามาในประเทศมากที่สุด คือ น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมา 2-5 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ตามลำดับ

1.2 ผลการศึกษาสาเหตุการอพยพ

จากการสนทนากลุ่มผู้ศึกษาสรุปว่าประเด็นหลักของการย้ายถิ่นของแรงงานข้ามชาติจากพม่าย้ายถิ่นมาทำงานในจังหวัดอีสานนครของภาคอีสาน พบว่ามากที่สุดคือ ความยากจน จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 82.80 รองลงมา ไม่มีงานทำ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 และครอบครัวมีพี่น้องหลายคน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 7.20 ตามลำดับ

ประเด็นที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือในพื้นที่ศึกษานั้นโรงงานขาดแคลนแรงงานคนไทยที่จะทำงานให้ มีการลาออกและไปทำงานที่อื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากได้ค่าแรงมากกว่า ดังนั้นด้วยเหตุผลนี้ผู้ประกอบการจึงได้จ้างแรงงานพม่าเข้าทำงานเป็นจำนวนมาก โดยแรงงานพม่าเหล่านี้เมื่ออยู่ในประเทศไทยนาน ๆ ก็มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยได้เป็นอย่างดี ที่จะช่วยให้พวกเขาและเธอสามารถติดต่อผ่านทางนายหน้า ที่ติดต่อแรงงานโดยตรงให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ เช่น ติดต่อทำใบอนุญาตในการทำงานให้ ติดต่อนายจ้างที่จะจ้างให้ทำงาน และพร้อมที่อยู่อาศัยในการพักพิง ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกทุก ๆ ด้านให้กับแรงงาน เหตุผลที่นายจ้างส่วนใหญ่ มีความคิดว่าจ่ายค่าแรงงานน้อยกว่าแรงงานไทย และพวกเขาและเธอที่มาจากพม่า มีความขยัน อดทน

1.3 ผลการศึกษาช่องทางในการเดินทาง

ผลจากการศึกษา พบว่า แรงงานอพยพพม่า ส่วนใหญ่เดินทางมาทำงานโดยผ่านระบบนายหน้า จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาติดต่อสมัครงานด้วยตนเอง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 ญาติแนะนำ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.66 ตามลำดับ

ผู้ศึกษามีความคิดเห็นว่า เมืองชายแดนหลักของประเทศไทยที่เป็นช่องทางของแรงงานชาวพม่าเดินทางลักลอบหลบหนีเข้าประเทศไทยนั้นมีช่องทางในการเดินทางที่แรงงานพม่าต้องใช้เวลาในการเดินทางหรือหาช่องทางในการข้ามแดนมายังประเทศไทย ค่อนข้างลำบาก และหลบ ๆ ซ่อน ๆ จากเจ้าหน้าที่ของฝ่ายทหารพม่าเอง และเจ้าหน้าที่ของประเทศไทย จึงมีหลายช่องทางที่เป็นเส้นทางในการเดินทางเข้ามายังประเทศไทย คือเส้นทางที่พบมากที่สุด ได้แก่ จุดที่ 1 คือบริเวณสะพานข้ามชายแดนพม่า ตลาดท่าขี้เหล็ก อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จุดที่ 2 ระหว่างเมืองเมียวดี ประเทศพม่า และข้ามมายังบริเวณอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จุดที่ 3 บริเวณพื้นที่เกาะสอง ข้ามมาถึงจังหวัดระนอง และจุดที่ 4 จากรัฐมอญถึงอำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งบริเวณที่ใช้เป็นช่องทางข้ามแดนนี้มีทั้งวิธีการเดินทางเท้าเข้ามา และนั่งเรือมา หรือมาโดยทางรถยนต์

1.4 ผลการศึกษาการดำเนินชีวิตประจำวันของแรงงานพม่าในจังหวัดอีสานนครของภาคอีสาน

ผลจากการสัมภาษณ์แรงงานพม่าจำนวน 30 คน โดยใช้วิธีสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม และสัมภาษณ์ด้วยตนเองเรื่องการดำเนินชีวิตประจำวันของแรงงานพม่าในสถานประกอบการและนอกสถานประกอบการ พบว่า ปัจจัยพื้นฐานเรื่องของคุณภาพชีวิตแรงงานพม่าในสถานประกอบการควรจะได้รับ พบว่าทางโรงงานได้จัดที่พักอาศัยที่ดี มีไฟฟ้า มีน้ำดื่ม น้ำใช้ มีร้านค้า

ชายของอำนวยการความสะดวกให้ มีสนามฟุตบอลให้ออกกำลังกาย และพักผ่อน มีองค์ประพuthรูป กราบไหว้ในวันสำคัญๆ ตามประเพณีทางศาสนา มีพื้นที่โดยรอบๆ อย่างกว้างขวางไม่คับแคบ จนเกินไป สามารถเดินพักผ่อนได้ เมื่อเลิกจากการทำงาน ซึ่งแรงงานพม่ามีความพึงพอใจจาก นายจ้างในระดับหนึ่ง

สำหรับการใช้ภาษาที่สื่อสารสร้างความเข้าใจกันระหว่างนายจ้างและแรงงานพม่า ยังถือเป็นอุปสรรคสำคัญอย่างหนึ่งของแรงงานพม่าต่อการทำงาน แรงงานที่พูดภาษาไทยไม่ได้ หรือพูดได้แต่น้อย มักจะถูกนายจ้างใช้ความสามารถในการพูดภาษาไทยเป็นเกณฑ์สำคัญในการตั้ง เงินเดือน และในการปฏิบัติตนต่อคนงาน แต่ในปัจจุบันแรงงานพม่าที่อพยพมาทำงานในจังหวัด อีสานนครของภาคอีสาน โดยเฉพาะที่อาศัยอยู่กับนายจ้างเป็นเวลานานสามารถสื่อสารกับนายจ้าง ได้ ก็มีความเข้าใจกันดี แต่ยังมีแรงงานส่วนใหญ่ที่เพิ่งเดินทางมาทำงานไม่สามารถสื่อสารภาษาได้ ก็ทำให้ไม่เข้าใจในการสื่อสาร แต่ในระบบเชิงความสัมพันธ์ของแรงงานพม่าเองที่สามารถพูดภาษา พม่าด้วยกันได้ ทางนายจ้างก็อาศัยให้เป็นล่าม หรือเป็นตัวแทนในการเจรจาและสร้างความเข้าใจ กัน เพื่อลดปัญหาต่างๆ ในการทำงาน สิ่งที่นายจ้างพอใจมากที่สุดก็คือความขยัน อดทน และพูด น้อย ความซื่อสัตย์ที่นายจ้างสั่งให้ทำอะไรพวกเขาและเธอก็จะทำอย่างตั้งใจ

การได้รับความคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 และกฎหมายอื่นๆ ในเรื่องของค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ที่ทำงานในวันหยุดและสวัสดิการอื่นๆ ส่วนใหญ่ แรงงานพม่าตอบว่า ไม่ได้รับสิทธิในเรื่องของค่าล่วงเวลา ที่ทำงานในวันหยุด เนื่องจากแรงงานพม่า ทำงานมากกว่าควรได้รับค่าจ้างเพิ่มตามไปด้วย ซึ่งในปัจจุบันแรงงานพม่ายังไม่ได้รับสิทธิตาม ความคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 จากสถานประกอบการ เท่าไหร่มากนัก

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1.1 รัฐบาลควรตระหนักและมีแนวทางแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิด้านต่างๆ ของแรงงานพม่า หรือแรงงานข้ามชาติ ซึ่งส่วนใหญ่มักขาดความรู้เรื่องสุขอนามัยขั้นพื้นฐาน เช่น ที่ พักอาศัย โรคติดต่อ อาหาร น้ำที่ใช้อุปโภคและบริโภค เครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น จึงทำให้แรงงานข้าม ชาติไม่สามารถอ่านข้อมูลข่าวสารที่เป็นภาษาไทยได้ เพราะไม่มีการพิมพ์เผยแพร่ในภาษาของ พวกเขาเอง รวมทั้งช่องทางหรือโอกาสในการเข้าถึงการรับบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานต่างๆ ที่ แรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่ควรจะได้รับ

2.1.2 แรงงานพม่าควรจะได้รับได้รับความคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานตาม พ.ร.บ. คุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 อย่างเท่าเทียมกับแรงงานคนไทย และควรมีข้อตกลงในการทำงาน ระหว่างนายจ้างและแรงงานพม่าร่วมกันในทุกๆ เรื่องก่อนเริ่มตกลงจ้างเข้าทำงาน เพื่อสร้างความ เข้าใจตรงกันและเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งในการจ่ายค่าตอบแทนหรือสิทธิผลประโยชน์อื่นๆ ที่ แรงงานพม่าควรจะได้

2.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.2.1 ศึกษาคุณภาพชีวิตของแรงงานพม่าในสถานประกอบการ โดยเฉพาะ
สาธารณสุขขั้นพื้นฐานต่างๆ ที่แรงงานพม่าควรจะได้รับ

2.2.3 ความเป็นอิสระต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของแรงงานอพยพพม่าในการ
อพยพมาทำงานในภาคอีสาน

2.2.2 ศึกษาการขาดแคลนแรงงานท้องถิ่นของธุรกิจประเภทอุตสาหกรรมและ
เกษตรกรรมในภาคอีสาน